

Gerechtigheid en Vrede

Werkcahier

Werkgroep FDNSC – MSC 2010 - 51

Zorgen om het milieu

De aanleiding voor deze uitgave van het werkcahier is de brochure *Zuster, Moeder Aarde*. Religieuzen worden hierin aangespoord om na te denken over hún bijdrage aan 'n duurzamer milieu.

Er is de laatste jaren heel veel aandacht voor het milieu. Veranderingen hierin raken iedereen, maar het zijn vooral de armsten die het meest lijden onder de gevolgen.

Religieuzen over de hele wereld beginnen te beseffen dat ***zorg voor de schepping*** het fundament is van hun missie.

Daarom bracht de 'Integrity of Creation'-werkgroep (Heeleid van de Schepping-werkgroep) van de Unies van Vrouwelijke en Mannelijke Religieuzen te Rome, een brochure uit over de milieucrisis.

Hoe religieuzen hun eerbied en bezorgdheid voor de duurzaamheid van de schepping tot uitdrukking kunnen brengen.

Leden van de Werkgroep Gerechtigheid en Vrede:

Jacques Alkemade msc (voorzitter)
Winifred Finn
Piet van Mensvoort msc
An Peeters fdnsc
Kees Vergouwen msc

Correspondentie adres:
Piet van Mensvoort
Bredaseweg 204A
5038NK Tilburg

Website: www.misacor.nl > Werkcahier
e-mail: missieprocuur@misacor.nl

Religieuzen doen er toe als het om de aarde gaat.

Het Centraal Missionair Beraad Religieuzen (CMBR) heeft voornoemde brochure vertaald en aangepast aan de Nederlandse situatie. De Nederlandse titel luidt '*Zuster, Moeder Aarde*', naar een strofe uit het Zonnelied van Franciscus van Assisië.

Bij de presentatie van deze brochure in Nederland werd een tekst aangeboden met als titel:

"Religieuzen doen er toe, als het om de aarde gaat."

In dit werkcahier willen we verschillende punten bespreken die in de brochure vermeld worden, maar ook enkele punten waarover gesproken werd op de laatste Generale conferentie van de MSC in Kameroen (15-25 sept. 2009), zoals verwoord in:

Aanbevelingen en wensen van de Generale Conferentie in Kameroen:

"De schepping in het hart van onze missie."

Beide titels geven duidelijk aan dat we ons niet mogen terugtrekken van deze problematiek omdat we er toch niets aan kunnen verbeteren of veranderen. Laten we ons bewust zijn dat wij door ons ouder worden eerder tot de sceptici behoren dan tot de enthousiastelingen, en laten we ons serieus op dit probleem bezinnen want wij willen met aandacht en betrokkenheid op deze aarde leven.

WIJ DOEN ER TOE.

"ZUSTER, MOEDER AARDE"

In 1967 stelde Paus Paulus VI de Pauselijke Raad voor Gerechtigheid en Vrede in. Hij nam toen "Heelheid van de Schepping" niet op in de titel. Het ging in eerste instantie om Sociale Gerechtigheid, mens gericht.

Onder invloed van het besluit van de Wereldraad van Kerken in 1983 om aandacht te hebben voor "Heelheid van de Schepping" is dit binnen de katholieke kerk langzaam ook een speerpunt geworden.

In 1990 neemt Paus Johannes Paulus II op de Werelddag voor vrede ook het milieu op in zijn boodschap: Leef in vrede met God en in vrede met de schepping, want de schepping loopt gevaar. De schepping is aan de mens toevertrouwd maar behoort aan God toe en moet als zodanig worden gerespecteerd. Onze opdracht is in harmonie te leven in die schepping en niet om haar te gebruiken naar eigen behoefte ten koste van die schepping zelf, en ten koste van medemens en nageslacht.

I. WAAROM WE ONS ZORGEN MOETEN MAKEN

Zowel de brochure uit Rome als ook de aanbevelingen van de Generale Conferentie van de MSC beginnen met te wijzen op een aantal punten waarom we ons zorgen moeten maken.

Zij wijzen erop dat het goed is de feiten tot ons te laten doordringen. Als we ons bewust zijn hoe ernstig de feiten zijn, dan kan dat ook motivatie worden om te proberen er iets aan te doen en in ons handelen er rekening mee te houden.

De feiten die genoemd worden in de brochure zijn over het algemeen zaken waarover in vorige werkcahiers al eens informatie is gegeven.

1. De klimaatverandering

Broeikasgassen uitstoot, met name CO₂, is de voornaamste oorzaak van de waargenomen opwarming van de aarde in de laatste 50 jaar.

De uitstoot van broeikasgassen is nu hoger dan ooit in de afgelopen 650.000 jaar, en de opwarming van de aarde die daaruit volgt is toe te schrijven aan menselijke activiteiten.

Dit heeft verstrekkende gevolgen:

De gemiddelde temperatuur op aarde zal stijgen tussen de 1,4 tot 6,4 graden in 2100.

Wereldwijd zal in die tijd het zeeniveau stijgen van 18 tot 59 cm.

In Oceanië beginnen al veel bewoonde koraaleilanden te verdrinken. In lager gelegen streken zal de zee het land binnenvloeden en blijvend onder water zetten. De stad Merauke in Papua loopt in deze beslist gevaar, misschien blijven alleen de zandduinen nog boven water.

Andere gevolgen van de klimaatverandering zijn:

Mensen moeten vluchten van ondergelopen land: Het eiland Bougainville bij Papua New Guinea neemt momenteel veel vluchtelingen op van de koraal eilanden uit de buurt

Meer gebrek aan goed drinkwater en minder voedselproductie.

Er zullen meer armen komen, in arme landen en in rijke landen.

Reden genoeg dus om ons zorg te maken !!

2. Biodiversiteit

Biologische diversiteit is de variatie in organismen in de gehele wereld, zowel organismen die leven in het water als die leven op het land. De diversiteit (de verschillen) betreft de variatie die er is tussen verschillende soorten als ook binnen dezelfde soorten.

In de loop van de geschiedenis zijn er altijd soorten uitgestorven (zoals de dinosaurussen) en hebben andere soorten weer aanpassingen ondergaan, zodat zij zich in een nieuwe omgeving wisten te handhaven (zout water vissen werden zoet water vissen.)

Men gaat er vanuit dat er op onze planeet 10 tot 100 miljoen te onderscheiden vormen van organismen leven. Maar men neemt aan dat er nu jaarlijks wereldwijd 1000 organismen verdwijnen, en dat kunnen er heel snel 10.000 per jaar worden.

Het uitsterven van een soort heeft een direct gevolg voor tenminste zestien andere soorten.

De oorzaken van het extra snel uitsterven van soorten zijn o.a.:

Klimaatverandering (door broeikasgassen, door ontbossing)

Te intensief gebruik van de grond (overcultivering)

Vernietiging van de natuurlijke leefomgeving (b.v. door ontbossing)

Bewuste of spontane invasie van vreemde soorten (een vis uitzetten in een moeras gebied om de bevolking van vis te voorzien, terwijl achteraf blijkt dat die vis alle andere vissen en garnalen in dat gebied opeet of verjaagt.)

Daarom moeten we ons zorgen maken !!

Waarom is het verdwijnen van de biodiversiteit bedreigend te noemen?

Een rijke biodiversiteit is een essentieel element voor het web van het leven. Biodiversiteit is de schokdemper voor alle mogelijke veranderingen in de natuur. Het verlies van soorten verzwakt de natuurlijke systemen en het vermogen met onverwachte veranderingen om te gaan. Iets wat de integriteit van een soort aantast zal uiteindelijk alle soorten aantasten, dus ook de mens.

Met het kappen van tropische bossen verdwijnt er heel veel biodiversiteit. Bovendien worden hiermee de longen van onze aardbol beschadigd waardoor nog minder CO₂ uitstoot door bossen kan worden opgenomen.

Men schat dat er 75.000 eetbare planten zijn op aarde, de meesten zijn te vinden in de tropische bossen. De mensen gebruiken over het algemeen maar 200 soorten.

In Time magazine uit het jaar 2000 werd de vraag gesteld:

Hoelang zal de aarde voor de mensheid een gastvrije plek zijn, wanneer zij niet langer meer een thuis is voor onze naaste familie (dieren, planten en andere organismen)?

3. Olie en Gas

We kunnen er lang of kort overpraten, maar de voorraden raken op en er is steeds meer nodig, met name China en India gaan steeds meer gebruiken. India bouwt momenteel een heel goedkope auto (4.000 euro) en er worden er dit jaar een miljoen van verkocht; die hebben allemaal brandstof nodig. En dan praten we nog niet over de groeiende industrie van China en India. Begin 2009 hadden we 80 miljoen vaten olie per dag nodig, eind 2010 zal dat 100 miljoen vaten per dag zijn.

Waar we ons zorgen over moeten maken !!

Er zijn alternatieve bronnen: sommige zijn goed zoals waterkrachtcentrales en zonne-energie en aardwarmte. Sommige zijn slecht zoals steenkool, teerzand. Sommige zijn twijfelachtig zoals windenergie, energie uit biomassa, biogas, energie uit eb en vloed. Over kernenergie wordt heel verschillend geoordeeld. (cfr werkcahier 41 en 43) Maar hoe dan ook, het percentage energie dat al deze bronnen leveren is zo klein dat we afhankelijk blijven van olie en gas, en we steunen af op een groot tekort.

De intensieve landbouw gebruikt naar verhouding heel veel brandstof: de kunstmestfabriek, de landbouwwerktuigenfabriek, de tractor op het land, het vervoer naar en van de fabriek en het vervoer naar de consument. (Brandstof uit aardappelen, suikerbieten of koolzaad is om deze reden al bijna niet rendabel, vaak kost de productie meer energie dan het aan brandstof oplevert.)

Het is beangstigend dat de overheid niet meer geld stopt in de ontwikkeling van echt schone stroom.

4. Water

We kunnen het stellen zonder een hele boel dingen, maar zonder goed drinkwater houden we het maar heel kort vol. Water kan door niets worden vervangen. Men gaat ervan uit dat de oorlogen in deze eeuw over water zullen gaan. (In de oudheid gingen veel stammenoorlogen ook over drinkwater bv. Mozes in de woestijn bij de waterput).

Een van de grote vragen is of de drinkwatervoorziening beter in handen kan zijn van de regeringen dan van grote private

maatschappijen. Vanuit christelijk standpunt gezien moeten we zeggen dat de toegang tot goed drinkwater een mensenrecht is. (zie Werkcahier 36 met informatie over het vierde wereldwaterforum in Mexico City 2006 en de brochure Zuster Water jij geeft leven.)

Waarom we ons zorgen moeten maken !!

Bijna 98% van al het water op onze planeet is zout, op iedere 100 liter water is slechts een half theelepeltje goed drinkwater. Het watertekort zal blijven groeien, de wereldbevolking blijft groeien en om het daarvoor nodige voedsel te produceren zal steeds meer water nodig zijn.

Naar schatting sterven nu reeds iedere dag 14 tot 30 duizend mensen aan vermijdbare ziektes veroorzaakt door vies water. Als het zo doorgaat zal over vijftien jaar twee derde van de wereldbevolking een ernstig tekort hebben aan schoon water of zelfs bijna geen water ter beschikking hebben. En dan praten we nog niet over het water tekort voor dieren en planten.

(Ter onderstreping van de ernst van de situatie: 45 jaar geleden kon 'n pastoor op patrouille in het zuiden van het eiland Kimaam één liter water krijgen om zich te "douchen"; de onderwijzer en 6 schoolkinderen hadden dan vier uur gelopen om wat bruikbaar water te halen. Drinkwater moest hij voor een hele duur van z'n patrouille meenemen in jerrycans van af de hoofdpst, waar een goede waterbak was, veilig drinkwater was nergens aanwezig.

Tegenwoordig drinkt in de droge tijd in Merauke iedereen die het kan betalen een soort "spa blauw" dat wordt ingevoerd vanuit Java, dat ruim 2000 km van Merauke ligt.)

De waterproblematiek moet ons zorgen baren !!

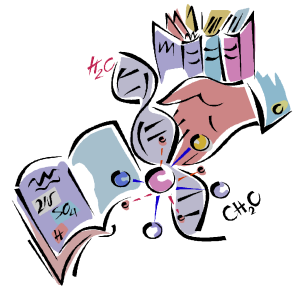
5. Genetische modificatie

Genetische modificatie is het veranderen van de erfelijke (oftewel genetische) eigenschappen van een levend organisme. Dat gebeurt door wijzigingen te maken in het DNA, de stof die de drager is van erfelijke eigenschappen.

De erfelijke eigenschappen van organismen liggen opgeslagen in het DNA. Van oudsher proberen we al dieren- en plantenrassen bepaalde eigenschappen mee te geven, door twee dieren of planten met de gewenste eigenschappen met elkaar te kruisen. De beste nakomelingen worden gekozen om mee verder te fokken of te kweken. Bij dit proces, dat ook wel "veredeling" wordt genoemd zijn alleen eigenschappen betrokken die al in het DNA van de plant of het dier aanwezig zijn. (In bepaalde culturen werd hierop ook wel gelet bij het regelen van huwelijken tussen mensen).

Bij genetische modificatie veranderen we de genetische eigenschappen door veranderingen aan te brengen in het DNA. Daardoor is het mogelijk om in één generatie 'n dier of plant met de gewenste erfelijke eigenschappen te krijgen.

Op deze manier werd bijv. een gen van een bacterie ingebouwd in een bepaald type maïs en daardoor kunnen insecten de maïs niet meer eten zonder te sterven. Dus zijn er geen insecticiden meer nodig en wordt de opbrengst beter. Dit kan natuurlijk niet bereikt worden met de oude methode van "veredeling".

Sinds 2000 zijn er 1300 firma's actief op dit terrein. De grote spelers zoals Monsanto, Dupont, Syngental, DOW en Aventis zijn machtiger dan lokale regeringen en trekken zich niets aan van nationale regelgeving.

Waar we ons zorgen om moeten maken !!

We hebben geen enkel zicht op nadelige effecten van deze "tegen-natuurlijke" manieren van ingrijpen in de ontwikkeling van planten en dieren. Er wordt wel onderzoek gedaan, maar vooral door de bedrijven die de producten maken en het resultaat van hun onderzoeken is altijd goed, wanneer zij iets op de markt brengen. We weten echt niet wat ons boven het hoofd hangt aan allergieën, vergiftigingen, resistenties

voor geneesmiddelen etc. als we dit gemodificeerde voedsel eten, of voedsel eten dat beïnvloed is door gemodificeerde producten (bijv. koeivlees eten van koeien die gemodificeerde soja gegeten hebben).

(Cfr. Werkcahier 4 , 1999)

II. ALS WE ONS ZORGEN MAKEN, WAT KUNNEN WE ER DAN AAN DOEN?

Het is niet gemakkelijk al dit soort feiten tot je te laten door dringen. Maar als je er door geraakt wordt komt ook de vraag wel op: hoe kan ik als individu, en met mijn gemeenschap, zó leven dat we de aarde zo min mogelijk belasten en zo goed mogelijk beheren (bewaren)?

De brochure "Zuster, Moeder Aarde" ontleent haar voorbeelden aan de Franciscaner Gemeenschap van Stoutenburg.

Hiervan bekijken we er 'n paar die misschien kunnen inspireren om privé of als gemeenschap iets te doen.

Een zeer belangrijke bemerking vooraf: als je in een gemeenschap woont kan niet zo maar ineens het roer om. Er moet overleg zijn tussen de leden van de gemeenschap over wat voor hun groep haalbaar zal zijn. De aandrijver zal er op moeten letten dat alle leden mee kunnen en misschien zal het veel langzamer gaan dan hem lief is. Stel de doelen niet te hoog en realiseer stap voor stap, anders mislukt het zeker.

Wat zouden we kunnen doen?

Onderhoud aan de woning:

Goed isoleren helpt het milieu.

Gebruik milieusparende verfsoorten.

Koop duurzaam meubilair, dit kan heel goed in de kringloop winkel.

Er is best een mooie verlichtings sfeer te creëren met ledlampen.

De verwarmingsketel (liefst een HR-ketel) goed afstellen.

Wordt je eigen energieleverancier met zonnestroom en zonneboilers. Wat duur in aanschaf misschien (zelfs met subsidie) maar wel voldoening gevend, je doet er wat aan.

Stel je de vraag: Hoeveel elektrische apparaten heb ik echt nodig? Moet de computer de hele dag stand-by staan om geen mailtje te missen? Kunnen we niet gewoon twee keer per dag even kijken of er berichten zijn?

En: Probeer in je huis een ruimte helemaal leeg te houden. Dat is de ruimte die jou rust geeft, de ruimte waar je bij je zelf komt.

Het huishouden doen:

- Je bezig houden met het schoon en mooi houden van je huis geeft een gebondenheid met de aarde, het kan ook een afspiegeling worden van je zorg voor de aarde. Wie thuis geen vuil wil zien, zal waarschijnlijk ook buiten z'n rommel opruimen.

(zie www.milieucentraal.nl)

- Heerlijk helder water . . .

Het komt hier in Nederland zomaar uit de kraan, in overvloed, terwijl er vrijwel overal op de wereld te weinig is. Laten we er zuinig mee omgaan. De douchekraan niet te ver opendraaien spaart heel veel water. (Het douchewater opvangen in een teil en daarna gebruiken om de wc door te spoelen is niet voor iedereen weggelegd.)

- Lekker eten . . .

We weten het eigenlijk best: de productie van een kilo vlees (of kaas) kost minstens vier kilo soja (afgezien nog van de vele liters kostbaar water die 't dier drinkt om ons vlees en melk te leveren).

Begin eens met eens per week een vegetarische maaltijd te koken, maak er iets lekkers van en je kunt het later wellicht uitbreiden tot meerdere keren per week. Let er op waar de groenten vandaan komen die je koopt. Groente geteeld in eigen streek zijn vrijwel altijd beter voor het milieu vanwege minder transportvervuiling.

Groente recht van het land zijn beter voor het milieu dan groenten uit de koelcellen. De voorkeur gaat uit naar biologisch geteelde groenten uit de eigen streek, die zijn geteeld met zo weinig mogelijk schade voor de aarde.

Druk of Heerlijk Ontspannen?

Velen van ons hebben het druk. Zijn we gelukkig met ons druk zijn? Zouden we niet gelukkiger zijn als we wat meer vrije tijd hadden? Misschien moeten we toch wat rustiger aan doen.

- Lekker luxe met de auto.

We weten het best, de auto selectief gebruiken is beter voor de aarde. En het allerbeste is de auto helemaal wegdoen en desnoods af en toe een auto huren als we echt iets moeten vervoeren dat met een auto moet gebeuren. De (elektrische) fiets, de bus of de trein zullen ons ook helpen om te onthaasten.

- Beleggen in de toekomst van de aarde.

Bij beleggingen is oog voor het milieu belangrijker dan een hoge rente.

Dankbaar en vol verwondering.

Aandacht voor deze punten brengt ons tot een manier van leven die steeds dieper verbonden raakt met de hele schepping om ons heen, maar verbindt ons ook steeds meer met de Schepper. We kunnen ons telkens weer verwonderen over deze unieke planeet, die

zo goed geordend is en waar alles zo goed past en op elkaar is afgestemd. Verwondering en dankbaarheid die we uitspreken naar onze Schepper toe. Dit kan telkens weer, waar we ook zijn, op welk moment ook.

NB: Dit is een samenvatting van deel I en deel III van de brochure "Zuster, Moeder Aarde". Deel II, de theologische reflectie, is voor de 'kenners' te lezen in de brochure, die in alle huizen aanwezig is.

DE SCHEPPING IN HET HART VAN ONZE MISSIE

Aanbevelingen en wensen van de Generale Conferentie van de MSC in
Kameroen van 15 tot 25 sept. 2009

God heeft ons zijn schepping toevertrouwd door ons een wereld in handen te geven waar alle mensen op die wereld in vrede samen kunnen leven en samen kunnen zorgen voor het behoud van de schepping in overeenstemming met Gods bedoelingen.

We mogen ons afvragen wat we ervan maken.

Bekommeren wij ons wel om Gerechtigheid en Vrede voor alle medemensen? Bekommeren we ons wel om de heilheid van de schepping, vooral ook voor de toekomst?

1. Het Recht van Leven

In Kameroen werden milieu zaken besproken die in vorige nummers van ons werkcahier al uitgebreid aan de orde kwamen. De natuurlijke rijkdommen van onze aarde zijn niet onuitputtelijk en de komende generaties hebben evenveel recht op gelukkig leven als wij. Maar:

Onze aarde, de planeet en het leven daarop, wordt geweld aangedaan.

Dat heeft gevolgen voor nu en voor later en raakt iedere msc'er persoonlijk, elke msc'gemeenschap en de congregatie als geheel.

Op persoonlijk vlak denkt de generale conferentie aan:

- No 46-49 van de constituties: over de armoede, eenvoudig leven, keuze voor de armen en opkomen voor gerechtigheid.
- Een eenvoudige levensstijl en ons dagelijks verenigen met de mensen om ons heen. Christus kan ons inspireren tot radicale opties om "met de mensen" te zijn.
- Spaarzaam omgaan met wat de aarde ons biedt; daarom geen verspilling van eten, water en elektriciteit. De auto niet te gemakkelijk gebruiken.

Iedere msc'er is zich bewust dat de keuze die hij maakt op de lange termijn gevolgen kan hebben voor het milieu en voor de leefbaarheid van de aarde.

Op gemeenschappelijk vlak denkt de generale conferentie aan:

- Door het vormen van Netwerken kunnen onze persoonlijke acties meer doeltreffend worden. Daarom is het wenselijk dat medebroeders deelnemen aan acties en commissies voor gerechtigheid en Vrede (o.a. het Afrika-Europa Netwerk).
- Het is inspirerend kennis te nemen van allerlei initiatieven van medebroeders, zoals de biologische boerderij van de MSC in Steinerskirchen (Oostenrijk), en activiteiten van medebroeders die moedig meewerken aan de strijd tegen illegale houtkap in Indonesië en Congo.
- De werkcahiers van Nederland die bewustwording en actiebereidheid bevorderen.
- De acties die in Vlaanderen gestimuleerd worden.
- Opkomen voor rechtvaardige zaken ook al is dat plaatselijke politici niet welgevallig.
- De medebroeders die hiervoor kiezen moeten kunnen rekenen op de steun van hun gemeenschappen.
- Fair trade producten zijn in veel gemeenschappen heel gewoon.
- Opkomen voor de rurale bevolking die van hun grond worden verdreven omwille van macroprojecten

Op het niveau van de congregatie:

- Gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping moeten deel uitmaken van onze vormingsprogramma's.
- In iedere provincie moet een werkgroep worden opgericht voor Gerechtigheid Vrede en Heelheid van de Schepping, desnoods een groep voor de hele Chevalierfamilie.
- Klimaatverandering krijgt steeds grotere gevolgen voor onze samenleving. Wij vragen het Generaal Bestuur voor het kapittel van 2011 een tekst voor te bereiden die gebaseerd is op de samenhang tussen ecospiritualiteit en onze eigen spiritualiteit

2. Vrouwenrechten en geweld tegen vrouwen

Overall komen wij vrouwen tegen die grof onrecht wordt aangedaan en die in heel moeilijke omstandigheden verkeren. In ons pastorale handelen willen wij meer aandacht hebben voor hun rechten.

- Wij ondersteunen initiatieven waar vrouwen worden opgevangen aan wie onrecht is gedaan, of die de last voor hun gezin niet kunnen dragen.
- We komen op voor vrouwen en meisjes die door scrupuleloze groepen slachtoffer worden van prostitutie.
- In samenhang hiermee gaat onze aandacht ook uit naar de bescherming van straatkinderen.
- In de instituten waar onze msc'ers worden opgeleid zal aandacht moeten zijn voor deze problematiek.

3. Besluit

Waar wij ons inzetten voor duurzame ontwikkeling, voor gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping, hebben wij over het algemeen een ondersteunende rol. Eerstverantwoordelijke is en blijft de lokale gemeenschap zelf, maar wij kunnen in onze thuislanden, in Europa en in Amerika oproepen doen aan politieke en economische verantwoordelijken om de soevereiniteit van de ontwikkelingslanden te respecteren, en daar geen emplooi te zoeken voor hun wapenfabrieken, maar zich in te zetten voor het welzijn van land en volk, in vrede en gerechtigheid.

KLIMAATWETENSCHAP OP GLAD IJS (Trouw 6 febr. 2010)

Er moet beter naar critici worden geluisterd.

Het IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change), het Panel betreffende klimaatverandering van de gezamenlijke regeringen, heeft enkele studies uitgegeven en voorspellingen gedaan die duidelijk niet juist zijn. Wat kunnen we nog vertrouwen als het hoogste orgaan van de gezamenlijke regeringen niet meer betrouwbaar is?

De laatste maanden is er veel over geschreven en er zijn al groepen die roepen, dat heel die ophef over de klimaatverandering en de opwarming van de aarde allemaal politiek gedoe is om maar veel geld los te krijgen voor organisaties die zich ermee bezig houden, maar dat het allemaal niet zo'n vaart zal lopen.

Jan Boersema, hoogleraar milieukunde aan de vrije universiteit van Amsterdam, schrijft bovenvermeld artikel en veel andere wetenschappers zijn het met hem eens. Inderdaad er zijn fouten gemaakt in twee IPCC rapporten en dat is jammer, maar dat wil niet zeggen dat het totaal van de wetenschappelijke rapporten van het IPCC gedurende de laatste 20 jaar geschreven, niet betrouwbaar zouden zijn en dat "het wel meevalt" met de klimaatverandering.

De boodschap van het IPCC over de klimaatverandering en de rol van de mens daarin blijft overeind staan.

Het zou echter goed zijn als het IPCC beter naar critici zou luisteren, meer tegenspraak zou organiseren in bijeenkomsten waar tegenspraak gevraagd wordt, om zo hun eigen werk beter voor het voetlicht te kunnen brengen.

Nu lijkt er onder de klimaatwetenschappers die bij het IPCC zijn aangesloten een sfeer van arrogantie te bestaan, waarbij buitenstanders die kritisch reageren alleen als lastpakken worden gezien. Dat is niet gezond en schaadt het vertrouwen dat het IPCC weer moet opbouwen.